PARS TERTIA.

De Denunciationibus faciendis pro Confessariis sollicitantibus.

Unum omnino hic monitum volo, Casus nimirum, qui in hac tertia parte exponuntur, figuratos, & fictos fere esse, non veros; & solum apponi, ut sint Confessariis lumen, ac regula ad Sacramentum Pœnitentiæ studiose, ac vigilanter tractandum.

CAPUT I.

De Bullis, & Decretis circa onus denunciandi Confessarios sollicitantes.

482 ONus denunciandi Confessarios sollicitantes ad sanctum Tribunal Inquisitionis, habetur ex Constitut. Pauli IV. 16. Aprilis 1561. Pii IV. 6. Aprilis 1564. Clement. VIII. 3. Decembris 1592. Pauli V. 16. Septembris 1608. & Greg. XV. 30. Augusti 1623. quæ Bullæ differunt in hoc, quia Pius, Clemens, & Paulus comprehendunt solum casum sollicitationis mulierum in actu Confessionis, pro Regnis Hispaniæ, Portugalliæ, & Algarbiorum; Greg. vero ampliat, comprehendendo casus sollicitationis cujuslibet personæ, etiam extra occasionem Confessionis in Confessionario, & pro toto Orbe terrarum; obligando insuper Confessarios, ut pœnitentes de tali obligatione moneant his verbis,

GREGORIUS PAPA XV.

483 *UNiversi Dominici gregis curam, &c. statuimus, decerninus, & declaramus, quod omnes, & singuli Sacerdotes, tam seculares, quam Regulares cujuscumque dignitatis, &c. qui personas, quæcumque illæ sint, ad inhonesta, sive intra se, sive cum aliis quomodolibet perpetrandæ in actu Sacramentalis Confessionis, sive ante, vel post immediate, seu occasione, vel prætextu confessionis hujusmodi, etiam ipsa Sacramentali confessione non facta, sive extra occasionem confessionis, in Confessionario, aut loco quocumque, ubi confessiones Sacramentales audiantur, seu, ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessiones audire, sollicitare, vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, sive tractatus habuerint, in Officio S. Inquisitionis severissime ut infra, puniendus &c. mandantes omnibus Confessariis, ut suos pœnitentes, quos noverint fuisse ab aliis ut supra sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu ut præfertur, tractantes, Inquisitoribus, seu locorum Ordinariis prædictis. Quod si hoc officium prætermiserint, vel pœnitentes docuerint non tenere ad denunciandum Confessarios sollitantes, seu tractantes, ut supra, eidem locorum Ordinarii, & Inquisitores illos pro modo culpæ punire non negligant, &c. Datum Romæ, &c. die 30. Augusti 1622.*

484 Bulla igitur Gregor. XV. est norma, & regula in hac materia, ita ut casus, qui in ea comprehenduntur, sint oneris denunciationis; secus qui aliter. Ut autem distinctius, & clarius procedam, singulas ejus particulas expendam, proprios singulis aptando casus. Interim Confessarios, qui suo muneri in tam gravi negotio satisfacere cupiunt, ut autes erigant, & studiose animadvertant hortor.

ADDITIO

IN hac materia præ oculis etiam habenda est constitutio Benedicti XIV. edita die 1. Junii an. 1741. quam hic integram legere non pigeat. Est autem ut sequitur.

DECRETUM I.

Contra sollicitantes, & complices peccati turpis.

SAcramentum Pœnitentiæ, quam secundam post naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres aptè nuncuparunt, nos licet immerentes ad universi Dominici Gregis curam superna dispositione vocati omne studium, & Pastoralem solicitudinem adhibere tenemur, ne, quod post amissam Baptismi innocentiam datum est Divina benignitate perfugium, per Dæmonum fraudem, & hominum Dei beneficiis perverse utentium malitiam naufragis, ac miseris peccatoribus luctuosum evadat exitium; & quod in salutem, & curationem Animarum a Deo, qui dives est in misericordia, institutum est, execrabili scelestorum quorumque interitum vertatur.

Dudum quidem a fel. rec. Gregorio Papa XV. Prædecessore Nostro per suas literas in forma Brevium sub datum Romæ apud S. Mariam Majorem die xxx. Augusti MDCXXII. Pontificatus sui anno secundo, sapienter provisum fuit contra quoscumque Sacerdotes audiendis Confessionibus deputatos ad turpia, & inhonesta sollicitantes, & deinceps successivis temporibus ad earum literarum interpretationem, ac declarationem plura subinde a Congregatione Vener. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium sub die xi. mensis Februarii anno Domini MDCLXI. prodierunt decreta, & a rec. mem. Alexandro PP. VII. pariter Prædecessore nostro in Congregatione Generali die xxiv. Septembris MDCLXV. coram eo habita, inter alias ab Evangelica veritate, & Sanctorum Patrum doctrina alienas, & dissonas propositiones, sexta videlicet & septima, huc revocandæ, damnatæ, & prohibitæ fuerunt. Nos itaque mature perpendentes quanti momenti sit ad æternam animarum salutem ea ubique exacte observari, & quanti ad infirmas oves curandas, & decorem S. Ecclesiæ Dei retinendum interfit, ne aliqui Sacerdotes Pœnitentiæ Sacramento nefarie abutentes Pœnitentibus pro curatione vulnus, pro pane lapidem, pro pisce serpentem, pro medicina venenum porrigant; sed animo secum recolentes, se a Christo Domino Præsides, & Judices animarum constitutos, ea sanctitate, quæ sublimitati, ac dignitati muneris convenit, tam venerandum Sacramentum administrent Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra præfatas literas hujusmodi, ac omnia, & singula decreta prædicta ad illarum interpretationem, & declarationem emanata Apostolica Auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque omnibus, & singulis inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus: atque etiam, quatenus opus sit denuo committimus, & mandamus omnibus Locorum Ordinariis omnium Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Dominiorum, & Locorum universi Orbis Christiani in suis respective Diœcesibus, ut diligenter, omnique humano respectu postposito, inquirant, & procedant contra omnes, & singulos Sacerdotes, tam Seculares, quam Regulares quomodolibet exemptos, ac Sedi Apostolicæ immediate subjectos, quorumcumque Ordinum, Institutorum, Socie-

Societatum, & Congregationum, & cujuscumque Dignitatis, & Præeminentiæ, aut quovis Privilegio, & Indulto munitos, *qui aliquem Pœnitentem, quæcumque persona illa sit, vel in actu Sacramentalis Confessionis, vel ante, vel immediate post Confessionem, vel occasione, aut prætextu Confessionis, vel etiam extra occasionem Confessionis in Confessionali, sive in alio loco ad Confessiones audiendas designato, aut electo simulatione audiendi ibidem Confessionem ad inhonesta, & turpia solicitare, vel provocare, sive verbis, sive signis, sive nutibus, sive tactu, sive per scripturam, aut tunc, aut post legendam tentaverint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, vel tractatus temerario ausu habuerint*: & quos in aliquo ex hujusmodi nefariis excessibus culpabiles repererint, in eos pro criminum qualitate, & circumstantiis severe animadvertant per condignas pœnas juxta memoratam Gregorii Prædecessoris nostri Constitutionem, quam hic de verbo ad verbum pro inserta haberi volumus: dantes etiam, si opus sit, & rursus concedentes facultatem, ne delictum tam enorme, & Ecclesiæ Dei injuriosum remaneat ob probationum defectum impunitum, jam alias in præfata Constitutione tributam procedendi cum testibus etiam singularibus, dummodo præsumptiones, indicia, & alia adminicula concurrant.

„ Meminerint præterea omnes, & singuli Sacerdotes ad Confessiones audiendas constituti teneri se, „ ac obligari suos Pœnitentes, quos noverint fuisse „ ab aliis, ut supra, solicitatos, sedulo monere juxta „ occurrentium casuum circumstantias de obligatione „ denunciandi Locorum Ordinariis prædictis Personam, quæ solicitationem commiserit, etiamsi Sacerdos sit, qui jurisdictione ad absolutionem valide „ impertiendam careat, aut solicitatio inter Confessarium, & Pœnitentem mutua fuerit, sive solicitationi Pœnitens consenserit, sive consensum minime „ præstiterit, vel longum tempus post ipsam solicitationem jam effluxerit, aut solicitatio a Confessario, „ non pro se ipso, sed pro alia persona peracta fuerit. Caveant insuper diligenter Confessarii, ne „ Pœnitentibus, quos noverint jam ab alio solicitatos, Sacramentalem absolutionem impertiant, nisi „ prius denunciationem prædictam ad effectum perducentes deliquentem indicaverint competenti Judici, „ vel saltem se cum primum poterunt, delaturos „ spondeant, ac promittant.

„ Et quoniam improbi quidam homines reperiuntur, qui vel odio, vel ira, vel alia indigna causa „ commoti, aliorum implis suasionibus, aut promissis, aut blanditiis, aut minis, aut alio quovis modo incitati, tremendo Dei judicio posthabito, & „ Ecclesiæ auctoritate contemta, innoxios Sacerdotes „ apud Ecclesiasticos Judices falso solicitationis insimulant: ut igitur tam nefaria audacia, & tam detestabile facinus metu magnitudinis pœnæ coercea„ tur, quæcumque persona, quæ execrabili hujusmodi flagitio se inquinaverit, vel per ipsum innocentes Confessarios impie calumniando, vel scelestè „ procurando, ut id ab aliis fiat, a quocumque Sacerdote quovis privilegio, auctoritate, & dignitate „ munito, præterquam a nobis, nostrisque Successoribus, nisi in fine vitæ, & excepto mortis articulo, „ sive absolutionis obtinendæ, quam nobis, & Successoribus prædictis reservamus, perpetuo careat.

„ Demum magnopere cupientes a Sacerdotalis Judicii, & Sacri Tribunalis sanctitate omnem turpitudinis occasionem, & Sacramentorum contemtum, & Ecclesiæ injuriam longe summovere, & tam exitiosa hujusmodi mala prorsus eliminare, & quantum in Domino possumus, animarum periculis occurrere, quas sacrilegi quidam Dæmonis potius, quam Dei Ministri, loco eas per Sacramentum Creatori suo, ac nostro reconciliandi, majori peccatorum mole oneratas in profundum iniquitatis barathrum nefarie submergunt, nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, & aliquorum in Theologia Magistrorum consilio desuper adhibito, accedentibus quoque iteratis plurium Episcoporum supplicationibus, hac nostra in perpetuum valitura sanctione, quemadmodum a pluribus Episcopis per Synodales suas Constitutiones jam factum esse noximus omnibus & singulis Sacerdotibus, tam „ Sæcularibus, quam Regularibus cujuscumque Ordinis, ac Dignitatis, tametsi alioquin ad Confessiones „ excipiendas approbatis, & quovis Privilegio, & Indulto, etiam speciali expressione, & specialissima „ nota, & mentione digno suffultis, Auctoritate Apostolica, & nostræ Potestatis plenitudine interdicimus, „ & prohibemus, ne aliquis eorum extra casum extremæ necessitatis, nimirum in ipsius mortis articulo, „ & deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui „ Confessarii munus obire possit, Confessionem Sacramentalem personæ complicis in peccato turpi atque inhonesto contra sextum Decalogi Præceptum „ commisso excipere audeat, sublata propterea illi „ ipso jure quacumque auctoritate, & jurisdictione „ ad qualemcumque personam ab hujusmodi culpa „ absolvendam, adeo quidem, ut absolutio, si quam „ impertierit, nulla, atque irrita omnino sit, tamquam impertita a Sacerdote, qui jurisdictione, ac „ facultate ad valide absolvendum necessaria privatus „ existit, quam ei, per præsentes has Nostras, adimere intendimus: & nihilominus si quis Confessarius secus facere ausus fuerit, majoris quoque excommunicationis pœnam, a qua absolvendi potestatem nobis solis, nostrique Successoribus dumtaxat reservamus, ipso facto incurrat. Declarantes „ etiam, & decernentes, quod nec etiam in vim „ cujuscumque Jubilæi, aut etiam Bullæ, quæ appellantur Cruciatæ Sanctæ, aut alterius cujuslibet „ Indulti Confessionem dicti complicis hujusmodi quisquam valeat excipere, cique sacramentalem absolutionem elargiri: Cum ad hunc effectum, & in hoc „ casu nullus Confessarius, utpote qui in hujusmodi „ peccati, & Pœnitentis genere jurisdictione, ut præfertur, careat, & absolvendi facultate a nobis privatus existat, habendus sit pro Confessario legitimo, & approbato. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, præsertim, „ quæ nuncupantur Cruciatæ Sanctæ, vel Jubilæi, „ Universalis, & plenarii, nec non quibuvis Ecclesiarum, & Monasteriorum, & Ordinum quorumlibet, quorum ipsi Sacerdotes fuerint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, „ Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum „ quibuvis clausulis, & decretis, etiam motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis; quibus omnibus eorum tenetes præsentibus pro expressis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus demum, ac præcipimus, ut omnes Locorum Ordinarii, tam præsentes, quam futuri pro tempore existentes in approbatione Confessariorum, tam prædictam constitutionem Gregorii Prædecessoris, quam præsentem hanc nostram ab omnibus Sacerdotibus approbandas attente legi, & accurate observari curent, monentque eos in Domino, atque hortentur, ut Sacrum Ministerium ipsorum fidei commissum summa animi innocentia, morum puritate, judicis integritate peragant, exhibeantque semetipsos, ut Ministros Christi, & Dispensatores Mysteriorum Dei. Meminerint præterea sint, se locum tenere, ac vices obire summi, atque æterni Sacerdotis, qui Sanctus, innocens, impollutus, per Spiritum Sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, ut emundaret conscientiam nostram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi. Sedulo igitur studeant, diligenterque caveant, ne quærentibus, & pulsantibus eorum culpa

cœlum claudatur, ne deperditæ Oves ad ovile Dominicum redire properantes eorum manibus ferarum dentibus dilaniandæ tradantur, ne Prodigi Filii egentes, & saucii ad Cœlestem Patrem revertentes nefaria eorum improbitate gravioribus peccatorum vulneribus, dum adhuc in vita sunt, confodiantur.

Ut autem præsentes Literæ ad omnium notitiam facilius deveniant, & nemo illarum ignorantiam allegare valeat, volumus illas, seu earum exempla ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis in Monte Citatorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris est, affigi, & publicari, sicque publicatas, & affixas omnes, & singulos, quos illæ concernunt, perinde arctare, & afficere, ac si unicuique eorum nominatim, & personaliter intimatæ fuissent: utque ipsarum præsentium Literarum transumtis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud, ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nonnulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostræ voluntatis, sanctionis, præcepti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo Kal. Junii Pontificatus Nostri An. pr.

CAPUT II.

De prima Clausula: *Omnes, & singuli Sacerdotes.*

QUÆRES I.

485 *An Sacerdos jurisdictione carens, fingens eam habere, comprehendatur sub dicta clausula, & sit denunciandus?*

EUm non comprehendi, & non esse exinde denunciandum, tenet Bord. *in Trib. fidei cap. 23. numer. 46.* Leander *de Sacram. Panit. tract. 5. disp. 23. quæst. 39.* quia allati Pontifices, & ipse Gregor. in sua narrativa expresse loquuntur de Sacerdotibus deputatis ad confessiones; unde particulæ posteriores, *Omnes, &c.* referuntur ad priores, quia *relatum est in referente*; Barb. *axion. 201.*

486 Respond. Tamen, omnino comprehendi, & esse denunciandum ex vi Bullæ Gregor. Diana *part. 4. tract. 5. resol. 8.* Castropal. quia per particulas *Omnes, & singuli*, comprehendit omnes Sacerdotes tam distributive, quam collective, ut nullus, qui sit Sacerdos, excipiatur; simplex autem Sacerdos non approbatus, fingens esse approbatum, vere, & proprie est Sacerdos, adeoque comprehenditur; nam eo ipso, quod fingit esse approbatum, habetur finis a lege Gregor. expressus; ne pro medicina venenum, pro pane aspidem porrigat, in Ecclesiæ perniciem. Et ita, si pœnitens accedat pro confessione ad simplicem Sacerdotem, quem putat esse Confessarium, ille vero eam liquens in bona fide excipiat; & in confessione, aut immediate post, vel ante, etiam confessione non facta, aut absolutione non data, sollicitet, est denunciandus. Suam sententiam revocat Bord. *in Manual. consult. de anno 1695. sect. 25. num. 5.*

487 Ad rationem in oppositum, Gregor. in principio Bullæ loquitur de Sacerdotibus deputatis, non ex propria mente, sed referendo expresse dispositiones suorum antecessorum, qui de deputatis loquuntur, illaque confirmat & post earum confirmationem, in odium tanti sacrilegii, motu proprio dilatat onus denunciandi tam quoad casus, quam quoad personas tam sollicitatas, quam sollicitantes, quod ut vidimus *num. 482.* alii Pontifices non fecerunt; unde dispositio Gregor. refertur ad Sacerdotem deputatum, non sub restrictione vere deputati, sed sub universalitate veri Sacerdotis; & quia simplex sacerdos fingens se deputatum ad confessionem; est vere Sacerdos, ideo comprehenditur sub lege Gregor. tum quia *leges intelligendæ sunt secundum proprietatem verborum, leg. non aliter, ff. de legat. 3. leg. fin. Cod. de his, qui ven.* Gloss. addit. Clem. II. *de rescript.* Barb. *axiom. 122,* & lex generaliter loquens, generaliter est intelligenda, *leg. de pretio, ff. de publica in rem act. ex capit. solita de major.*

488 Nec officit, quod a simplici Sacerdote non fieret Sacramentum, præsertim si non absolveret. 1. Quia accusatio est Sacramentalis, quantum sufficit ad obligationem sigilli Sacramentalis. 2. Quia Gregor. non requirit confessionem, ut patet per illas particulas: *Confessione non secuta: v. num. 536.*

QUÆRES II.

489 *An mandans, fingens se Sacerdotem, & interpres, si sollicitent, sint denunciandi?*

MAndante Confessario, ut pro se sollicitet pœnitentem: eum, qui se fingit Sacerdotem, cum non sit; & interpretem confessionis, si sollicitent in actu confessionis, aut immediate, vel post, esse ex vi harum Bullarum denunciandos, asserunt Freiras, Escobar & Trimarcus; quia habetur finis legis, quod porrigant pro pane aspidem, in Ecclesiæ perniciem, Specialiter de mandante fuaderur, quia qui per alium aliquid facit, est perinde ac si per ipsum faciat. Et interpres participat de actu Sacramentali, quatenus ad sigillum tenetur.

Resp. Non esse ex vi harum Bullarum denunciandos, cum Diana *part. 10. tract. 14. resol. 42. part. 1. tract. 4. resol. 15. part. 4. tract. 5. resol. 9.* Leandro *de Sacr. Panitent. tract. 3. disp. 13. a quæst. 36.* Castrop. *tom. 1. tract. 4. disp. 9. punct. 9. n. 5.* & nonnullis apud ipsos. Probatur, nedum quia odia sunt restringenda, sed etiam ex proprietate verborum legis. Nam lex expresse loquitur de Sacerdote, qualis non est Sacerdos fictus. Item de Sacerdote gerente munus Confessarii, cujusmodi non est mandans, aut interpres, Nec officit, quod mandans, aut interpres sit Sacerdos, aut Confessarius: quia materialiter se habet, cum possit esse laicus. Tum quia interpres se tenet ex parte pœnitentis, non Confessarii, nam eo pœnitens utitur, quando deficiente copia Confessariorum, Confessarius, qui supperit, est ejus linguæ ignarus; & cum onus denunciandi sit expresse impositum contra Confessarium sollicitantem, non contra pœnitentem sollicitatum, interpres sollicitans non comprehenditur.

Ratio in contrarium non obstat, quia licet militet idem finis, non militat eadem pœna, quoniam lex eos non expressit, cum potuisset, quod indicat eos comprehendere noluisse, juxta illud: *Lex, si aliud voluisset, expressisset, l. unic. §. Sin autem, Cod. de caduc. toll. leg. si servum, ff. de acquir. hæred. §. Prator, v. non dixit, C. Audientiam 21. de decim.* Felliz. *tract. 6. cap. 2. num. 123. & cap. 9. num. 24. item ex reg. juris in 6. reg. 15. In odiosis non valet argumentum de casu expresso ad casum non expressum, de persona ad personam, ex identitate, aut similitudine rationis*: nam expressio rationis non extendit legem, quia lex odiosa non minus pendet a voluntate legislatoris, quam ab ejus ratione, Rodr. *tom. 1. quæst. 11. art. 6. §. 14. & quæst. 47. art. 1. in fine*, Port. *verb. lex in addit. n. 13.* Bord. *tom. 4. part. 3. ref. 149. n. 59.* & Com.

Ex his sequitur, quod laicus, aut Clericus, non Sacerdos fingens se Sacerdotem & Confessarium, si sollicitet, non sit denunciandus; bene vero Sacerdos, si fingat se Confessarium, secus, si non fingat se Confessarium. Tanct. *tom. 4. tr. 1. de Panit. quæst. 21.*

490 Dico tamen, eos esse ex alio capite, & ex aliis Bullis denunciandos. Leander *citat.* & Diana *part. 9. tr. 9. ref. 32.* quia sunt suspecti in fide quatenus abutuntur Sacramentis, non minus, quam qui abuntur hostia consecrata ad thesaurum inveniendum. Maxime ex Constitut. Gregor. XIII. contra eos, qui se Sacerdotes simulantes confessiones exciplunt. Requiritur autem, ut absolutionem etiam dederint, quia non consentit Sacramentum Pœnitentiæ administrasse, si absolutionem non dederint. Castropal. *cit.*

QUÆRES III.

491 *Confessarius sciens hoc mane tali horæ Catharinam ad ipsum accessuram pro confessione, posuit in Confessionario non Sacerdotem, fingentem se Confessarium, qui mulierem accedentem sollicitavit, ut rem haberet cum ipso Confessario. An sit denunciandus?*

REsp. Pœnitentem non teneri denunciare sollicitantem, quia non erat Sacerdos: nec ipsum Confessarium, quia est mandans, juxta dicta *n. 9.* Tanct. *tom. 4. de Panit. tr. 1. qu. 13.*

Si vero, quando fuit actus sollicitationis, sive in actu confessionis, sive proxime ad confessionem, sive in Confessionario, Confessarius fuit præsens, tunc est denunciandus, non minus, quam si dedisset mulieri scripturam sollicitationis domi legendam, ex *n. 367.* quia tunc ipse loqueretur inhonesta cum muliere, mediante alio tanquam instrumento sibi conjuncto, plus quam media scriptura. Tanct. *cit.*

QUÆRES IV.

492 *Confessarius casu audivit confessionem cujusdam mulieris, quam ipse faciebat cum alio Confessario, & cognoscens inde mulierem facilem ad peccata carnis, illam est immediate insecutus post confessionem, & ab ea inhonesta requisivit. An denunciandus?*

REsp. Non esse denunciandum, Tanc. *cit. qu. 27.* quia Bullæ loquuntur de Sacerdote audiente Confessionem, ut Confessario. Hic autem audivit furtim confessionem factam cum alio Confessario, & non ut Confessarius; materialiter enim se habet, quod sit Confessarius, quoniam talis auditor poterat esse laicus.

Eadem ratione Diana *part. 10. tr. 14. ref. 42. §. unde*, ait, non esse denunciandum, qui tactibus, aut signis provocat mulierem, dum alteri confitetur, quia licet inferat injuriam Sacramento, non infert ut Confessarius, sed ut extraneus, qui potest esse laicus.

QUÆRES V.

493 *An Confessarius sollicitans teneatur denunciare seipsum?*

REspond. Non teneri, Leander *cit. qu. 43.* Diana *par. 1. tr. 4. ref. 8.* quia nemo tenetur prodere seipsum, ex *cap. Aliquando, de panis dist. 1. v. n. 609.* & quilibet a denunciando excusatur, quando ex denunciatione probabiliter & prudenter timet periculum propriæ famæ, vitæ, honoris, &c. quia præcepta humana non obligant cum gravi nocumento. Leander *cit. qu. 44.* Peyr. & alii apud ipsum.

QUÆRES VI.

494 *An mulier sollicitans sit denunciandа?*

REsp. Negative, quia lex Confessarium, non pœnitentem sollicitantem exprimit. Hinc roboratur resolutio *n. 438.* Imo mulier denunciando, si ipsa consensit, non tenetur suum manifestare consensum; quia materia denunciationis est sollicitatio, seu actus inhonestus Confessarii, minime mulieris, seu pœnitentis. Constat ex Bulla Greg. *n. 483.* Diana *par. 1. tr. 4. ref. 23.* Bord. *in Man. consultat. sect. 25. n. 168.*

CAPUT III.

De secunda Clausula: *Personæ quæcumque illæ sint.*

495 SUb quibus terminis, ex proprietate verborum, veniunt fœminæ, & mares; puellæ, & pueri rationis inexpertes; solent enim (ut advertit Bordon. *cit. n. 19.*) parentes suos filios quinque aut sex annorum præsentare Confessariis, ut illos ad hoc Sacramentum paulatim alliciant; unde si tunc Confessarius aliquem puerum aut puellam ex iisdem sollicitet, est omnino denunciandus.

CAPUT IV.

De tertia Clausula: *Ad inhonesta.*

496 NOmine inhonesti veniunt solum actus venerei. Unde Confessarii sollicitantes in confessione pœnitentes ad alia crimina, puta furti, homicidii, non sunt denunciandi. Diana *par. 1. tr. 4. resol. 20. part. 4. tr. 5. ref. 17.* & ex praxi DD. inquiri, idque ex vi Bullæ Gregor. Ex alio autem capite sunt suspecti de hæresi, & cognoscuntur ab Inquisitoribus, ex abusu scilicet Sacramenti. Bordon. *in Man. consult. sect. 45. n. 122.*

497 Sollicitatio igitur, quæ onus denunciationis parit, est tentatio a Confessario adversus pœnitentem facta ad inhonesta. Ad inhonesta tentare dicitur provocando, invitando aut alliciendo verbis aut signis de se ordinatis ad actus venereos. Signa sunt osculæ, tactus impudici etiam sui ipsius Confessarii, tactus manuum pœnitentis sine causa, missio osculi manibus, studiosa compressio pedis, aut oculi, & similia signa amatoria, quibus amantes uti solent ad invitandum, aut alliciendum aliquam personam ad sui amorem.

498 Quod est verum, etiamsi sollicitatio fiat per signa venialiter inhonesta, nempe leviter indicativa amoris lascivi, quia licet tales actus sint ex se leves, ex circumstantia tamen temporis ministrandi Sacramentum, cum qua sunt conjuncti, sunt graves, & mortales, ac proinde parlunt onus denunciationis. Leander *cit. quæst. 12.* Diana *part. 10. tract. 14. resolut. 44.* contra Soufa, Castropal. Tanct. *de Panit. tract. 10. qu. 10. tom. 4.* dicentes, non esse denunciandum Confessarium, si pœnitentem tactibus ex se honestis tangat, solum ex circumstantiis venialibus, & pœnitens cognoscat Confessarium non habere animum ulterius progrediendi, nec ipsam habere periculum consentiendi in grave peccatum: quia excommunicatio major in edicto fulminata non fertur, nec ligat, nisi pro culpa mortali. At hoc fundamentum ruit, quia hujusmodi actus, alias leves, esse graves ex circumstantia ministerii, probatum est *in tom. 1. de voto.*

499 Ad onus denunciandi non requiritur, quod sequatur principalis effectus, per sollicitationem intentus; aut quod persona sollicitata consentiat; sed sufficit, quod sit attentatus, ut constat ex verbis sequentibus Bullæ: *Sollicitare, vel provocare tentaverint: v. n. 547.*

QUÆRES I.

500 *Confessarius in confessione mulierem, quæ de tepido mariti amore queribatur, doculi artificia plurefque modos inhonestos allectivos, & remedia quædem applicanda vasi, partiter ad alliciendum maritum. An sit reus sollicitationis, & denunciandus?*

REspond. affirmative; Quia docuit meretricia cum alio perpetranda. Item quia locutus est provocativa ad motiones carnales in se ipsis.

GA-

CAPUT V.

De quarta Clausula: *Sive inter se, sive cum aliis quomodolibet perpetranda.*

501 POtest Confessarius pœnitentem sollicitare ad inhonesta, sive secum, sive cum aliis habenda, gerendo munus infame lenonis. Uno autem, aut altero modo sollicitet, est denunciandus, etiamsi pœnitentem sollicitet, ut ipsa cum alia mediet pro fornicatione. Est com.

CAPUT VI.

De quinta Clausula: *In actu sacramentalis Confessionis, sive ante, vel post immediate.*

502 QUid sit sollicitare in actu sacramentalis confessionis, constat. Quid vero sit ante, vel post immediate, est difficultas, quæ declaratur per sequentes casus.

Ex vi Bullæ Gregor. non est denunciandus Confessarius sollicitans in aliis Sacramentis, nempe in administratione Baptismi, Matrimonii, &c. quia nulla de iis fit mentio. Diana 4. *part. tr.* 5. *resol.* 16. Leander *cit. qu.* 10. qui advertunt, eum esse denunciandum Superiori, ut corrigatur, ut abusor Sacramenti, ob quod est suspectus de hæresi.

QUÆRES I.

503 *Confessarius post auditam confessionem mulieris accedit ad ejus domum, ibique, aut in itinere illam sollicitat: An sit denunciandus?*

AFfirmat Lezana *in summæ qq. regul, c.* 19. *n.* 34. Peyr. & Hurtados *de Matrimon.* qui præsertim ait, peccatum carnis a Confessario cum pœnitente commissum intra 24. horas post confessionem, esse casum denunciationis.

Negative respondeo cum Leandro *citata quæst.* 28. Diana, Castropal. & aliis. Ratio est, quia non sollicitat in actu, aut in loco confessionis, nec simulat confessionem, ut constat; nec ex prætextu confessionis, quia præcedens confessio non fuit velata, sed vera; nec occasione confessionis, quia occasio confessionis dicit invitationem, atque etiam provocationem ante actum confessionis, ut in *num.* 509. quæ non habentur in casu. Et licet ad id interius sit motus in actu confessionis, ex quo mulierem illam audivit, aut vidit; id tamen per nullum signum externum expressit, quod requiritur, ut pœnæ humanæ subjaciatur. Nec denique quia immediate post, in quo solum est difficultas. Nam per *cit.* Doctores, & per ipsum Hurtadum *de justitia, fol.* 299. illa sollicitatio dicitur facta immediate ante, vel post confessionem, quando inter confessionem, & sollicitationem, nec pœnitens, nec Confessarius divertitur ad aliud loquendum, vel faciendum; unde si data absolutione Confessarius, aut pœnitens ad extraneos actus se diverterit, v. gr. audiendo Missam, &c. & sic diversas fœminas sollicitet, non dicetur sollicitare immediate post confessionem; cum ergo hoc totum eveniat in casu, non erit casus denunciationis: *v. n.* 520.

504 Id confirmat Bordon. *in Trib. fidei, cap.* 23. *n.* 35. cum Catena, & aliis, dicens, *sy immediate ante* incipere, quando pœnitens primo petit confessionem, vel ad eum jam expositum in Confessionali accedit, & definit quando narrare incipit; unde intra illud spatium sollicitans, dicitur sollicitare immediate ante confessionem: si vero Confessarius videns mulierem in statu genuflexam, sollicitet, non dicitur sollicitare immediate ante, cum non sollicitet intra illud spatium. Ly *immediate post*, incipit a data absolutione, & definit, postquam pœnitens recessit e conspectu Confessarii, genuflectendo extra locum confessionis in alio loco, ut solet; & tunc Confessarius a suo loco recedens, si accedat illue, & sollicitet, non dicetur sollicitare immediate post confessionis actum; & ita multo minus, si in itinere, aut in domo item Bord. *n.* 37. addit, Confessarium dici sollicitare immediate ante, quando sollicitat pœnitentem ante se constitutum, & genuflexum; minime, si ante, licet petierit confessionem. Nec dici sollicitare immediate post, si eum sollicitet, postquam immediate recessit a Confessarii pedibus: *v. n.* 568.

Cæterum sententia affirmativa valde mihi ridet, si sollicitatio contingat eodem die, & ex peccato carnis in confessione audito, quia videtur facta occasione confessionis, quæ cognovit pœnitentem proclivem ad venerem. Et cum sit facta eodem die, dicitur facta *in continenti*; unde licet non sit immediata, est proxima confessioni: ita tenet Bordon. *in Man. consulf. sect.* 25. *n.* 38.

QUÆRES II.

505 *Mulier ad confessionem accessit, Confessarius autem ante Crucis signum eam prævenit, & dilata in aliud tempus confessione, illam sollicitavit: An sit denunciandus?*

REspond. Affirmative, Diana, & Com. nam tunc dicitur sollicitare immediate ante, quia post accessum pœnitentis ad Confessarium expositum. Nec officit, quod confessio non sit secuta, quia in Bulla expresse habetur quod Confessarius sollicitans sit denunciandus etiam ipsa Sacramentali confessione non secuta, *n.* 521.

QUÆRES III.

506 *Confessarius immediate post Confessionem dixit mulieri: Expecta me paulisper in Ecclesia; ipse autem a loco Confessionis secedens; ad aliud opus se diverti, tandem rediit, & eam inveniens sollicitavit: An sit denunciandus?*

REsp. Esse denunciandum, si quando ad mulierem rediit, nullo habito cum illa tractatu antecedenti honesto, eam sollicitavit; quia hæc sollicitatio habet initium a confessione immediate post.

Si vero ante sollicitationem habuit tractatum de aliquo serio & reali negotio, & post illum accidat sollicitatio, tunc est necessaria distinctio: vel enim sollicitatio incœpit a muliere, quatenus hæc primo Sacerdotem provocavit ad inhonesta, vel incœpit ab ipso Confessario. Si primum, Confessarius correspondens provocationi mulieris non est denunciandus: bene vero si secundum. Quia in primo casu dignoscitur, quod verba illa: *Expectà paulisper*, non fuerint ordinata ad sollicitationem, sed hæc per accidens, & independenter ab illis contigerit. In secundo autem dignoscitur, quod fuerint ordinata ad inhonesta, & quod tractatus antecedens fuerit artificiose factus a Confessario ad paliandam sollicitationem, quoniam exitus acta probat; nec juvat, quod Confessarius revera, quando dixit *Expectà*, habuerit intentionem folum tractandi negotium, non sollicitandi, licet postea per accidens sollicitaverit; non juvat, inquam, si fuit primus ad sollicitandum; quia Ecclesia judicat de extrinseco, *n.* 507. & 559.

Quod si præfatus Confessarius non accessit tunc ad Ecclesiam, ubi & quando dixit se expectandum, sed sequenti die eam provocavit ad inhonesta, videtur, quod non sit denunciandus; quia provocatio est a confessione remota, & prava illa intentio potuit contingere nocte intermedia: *vid. n.* 511. Tum quia, incon-

tinenti facta non dicuntur, die interposita, leg. Quod ait 23. §. *Quod, ff. ad l. Jul. de adult.* Bord. *in Man. consult. sect.* 25. *n.* 31.

QUÆRES IV. TRIA.

1. *Confessarius statim post confessionem duxit ad cubiculum puerum, & sollicitavit.*

2. *Confessarius statim post confessionem dixit puero; Veni hodie in meam domum, & tradam tibi chirographum tuæ Confessionis. Accessit puer, & Confessarius eum sollicitavit.*

3. *Confessarius pœnitenti pœnitentiam imposuit, ut ab ipso Confessario domi nudæ disciplinæ flagellis afficeretur, & id accidit: An hujusmodi Confessarii sint denunciandi?*

507 REsp. Affirmative cum Diana 4. *part. tract.* 4. *resol.* 11. Leander *cit. qu.* 35. quia isti, & similes casus ratione dependentiæ includunt confessionem, & hujusmodi sollicitationes habent initium ex confessione per signum externum per se ordinatum ad inhonesta, datum in primo, & secundo immediate post confessionem, in tertio vero casu datum in ipso actu confessionis, nam pœnitentia est per se annexa actui confessionis. Quod tale signum externum sit per se ordinatum ad inhonesta, patet ex exitu; quoniam *exitus acta probat*. Item in primo casu sollicitatio est immediate post confessionem, quia nil mediat inter ipsam, & confessionem, nisi ipsa conductio ad effectum sollicitationis. Et hac ratione Confessarius, qui dat mulieri immediate post confessionem schedulam sollicitationis domi legendam, est denunciandus, Leandet *cit. qu.* 35. contra Castrop. *v. n.* 562. & ex simili ratione denunciandum diximus Confessarium, qui sciens fœminam ad ipsum accedere pro confessione, ita ut velit statim confiteri, ipse vero eam statim præveniens sollicitet. Aut si mulieri confessionem petenti confessionem dissuadeat, & sollicitet; quia immediate ante sollicitat. Eadem ratione denunciandus est Confessarius, si in confessione fundeat mulieri, ut sibi domi verenda ostendat, quæ infecta morbo dixit; hujusmodi enim sunt actiones inhonestæ, a confessione per actum externum dependentes.

QUÆRES V.

508 *Confessarius audita Confessione nihil dixit puero, sed ipsemet postea tulit in ejus domum chirographum confessionis, & de inhonestis egit: An denunciandus?*

REsp. Non esse denunciandum, juxta dicta *n.* 503. si nihil de hac delatione dixit puero in confessione. Bord. *n.* 37. quia tunc sollicitatio non est immediata, & proxime pendens a confessione, sed remote. Esset autem denunciandus, si proxime ad confessionem dixisset puero: *Ego ducam in tui domum chirographum confessionis*, etiamsi suam mentem inhonestam non expressisset, ob rationem de *n.* 507. *v. num.* 568.

CAPUT VIII.

De sexta Clausula: *Seu occasione, vel prætextu confessionis hujusmodi, etiam ipsa Sacramentali confessione non secuta.*

509 HÆ duæ particulæ, occasio, & prætextus confessionis sunt diversæ, quia occasio est confessionis vere petitæ, prætextus vero est velamen, & color confessionis, quæ non est, aut falsa est. Dictio enim *sub prætextu*, idem significat, quod sub velamine, vel colore alicujus rei, quæ non est, vel jam desinit esse, seu falsa est, *leg. sub prætextu, Cod. de translat.* sint pro claritate. Unde occasio confessionis dicit invitationem ad confessionem veram, prætextus vero dicit invitationem ad confessionem coloratam, & fictam.

QUÆRES I.

510 *Confessarius vocatus hodie a pœnitente ad audiendam ejus confessionem domi sequenti die, accessit sequenti die ad ejus domum, & eam confessione postposita sollicitavit: An sit denunciandus?*

REspond. Affirmative, Bord. *cit. n.* 38. quia violavit hanc particulam, *Occasione Confessionis*, quoniam occasionem sollicitandi accepit a Confessione petita a persona vere confiteri volente, data illius temporis opportunitate.

Ut autem hanc particulam a præcedenti particula, *immediate ante*, distinguas, tres distinguo casus.

Confessarius tripliciter potest pœnitentem sollicitare. 1. Quando nulla facta prius petitione, pœnitens confiteri volens genuflectit coram Confessario exposito, qui ante Crucis signum illum prævenit, & sollicitat. 2. Quando facta prius petitione confessionis, Confessarius pœnitentem prævenit, antequam ille genuflectat, vel antequam ipse confessionem exceptutus sedeat, & sollicitat, sive postea confessio sequatur, aut non. 3. Quando facta prius petitione confessionis, Confessarius sedeat, & pœnitentem genuflexum, antequam narrare incipiat, sollicitet. In 1. casu Confessarius est solum violator particulæ, *immediate ante*, dixi in *n.* 503. & 504. & non alterius particulæ, *occasione confessionis*, quia occasio dicit invitationem, quæ in casu non præcessit actum confessionis. In 2. casu est violator solius posterioris particulæ, *occasione confessionis*, quia præcessit invitatio. In 3. autem casu est violator utriusque particulæ, & quia sollicitat occasione confessionis, nam præcessit invitatio, & quia immediate ante, ob dicta superius.

Si autem nulla facta petitione confessionis Confessarius sollicitet mulierem in Ecclesia existentem, non est denunciandus, etiamsi statim post sollicitationem mulier confessionem petat ab eodem, si ille post petitionem non sollicitet; quia occasio, & prætextus, uti causæ, debent præcedere effectum sollicitationis. Bord. *in Man. consult. sect.* 25. *n.* 32. *v. n.* 507.

QUÆRES II.

511 *Confessarius post auditam mulieris confessionem, & ibi ejus adulterium, accedit ad ejus domum, ibique, aut in itinere illam sollicitavit, & cum mulier remisset, Confessarius subjunxit, Cum aliis es adulterata, bene potes mecum: An sit denunciandus?*

VIdetur, quod non; nam si esset denunciandus, maxime ex illa clausula, Ex *occasione confessionis*; sed non ex ea; quia occasio dicit invitationem, aut provocationem ante actum confessionis, quæ nulla præcessit, igitur non est denunciandus, uti dictum est in 1. casu *num.* 503.

Resp. Tamen esse denunciandum, nedum ut fractorem sigilli, verum etiam ut reum sollicitationis ex occasione confessionis; nam iste occasionem sollicitandi desumpsit ex confessione audita, quod ipsemet exprimit per signum externum, per allata verba subjuncta mulieri, quod signum externum non habetur in casu de *num.* 503. & ideo ibi cum excusavimus: unde cum in hoc casu cesset ratio excusationis, cessare debet excusatio, & solum dico, non esse denunciandum ex vi sollicitationis, si distantia physica esset tanta, v. gr. plurium dierum, ut sollicitatio prudenter non conseretur moraliter cum confessione conjuncta: *v. n.* 506.

Ad rationem in oppositum, dico, id esse verum de occa-

occasione confessionis faciendæ, minime de occasione confessionis, dum fit, quæ quidem parit onus denunciationis, non minus quam illa, si exprimatur per signum externum.

QUÆRES III.

512 *Confessarius amore captus cujusdam mulieris, non expectat, ut invitetur, sed ipse eam pro sequenti die ad confessionem invitat: accedit ad Ecclesiam mulier, & Confessarius nil de Confessione curans; immo ne des locum mulieri, ut verbum ullum de confessione loquatur, illam ante januam Ecclesiæ expectat, & ibi sollicitat: An sit denunciandus?*

REspond. Affirmative. Bordon. *cit. n.* 39. quia est violator illius particulæ, *prætextu confessionis*: sollicitat enim ex colore Confessionis.

QUÆRES IV.

513 *Mulier facta conventione cum Sacerdote de peccato carnis, agnoscens difficultatem executionis pro familiaribus domus, ægrotam se fingens, cum de ejusdem prævio consilio vocavit sub prætextu Confessionis, & ita rem habuerunt. An talis Sacerdos sit denunciandus?*

AFfirmat Fagundez *lib. 6. in Dec. cap. 12. n. 17.* cum Sancio, quia sumpsit ad inhonesta opportunitatem ex Confessione.

Negant Diana 4. *part. tract. 5. res. 37.* Freiras, & Leander *cit. q. 24.* quia in casu, prætextus Confessionis non est per se, & proxime ordinatus ad sollicitationem, seu ad inhonesta, sed remote; proxime enim, & per se est ordinatus tamquam medium ad avertendos familiares domus a scandalo, & suspicione mali; nec res habita, aut sollicitatio habet ortum ex prætextu, sed ex tractatu prævio. Idem tenet Tancred. *tom. 4. tract. 1. de Pænit. qu. 19.* si mulier vocet in sui domum Confessarium ex compacto fingens velle confiteri, ut sic decipiat Superiorem ad dandam licentiam exeundi, & tunc rem habeat; *n.* 515.

Omnino autem est denunciandus, si inhonesta tractans confessionem simulet ad adstantes illudendos, etiamsi simulatio fiat ex conditio mulieris, quia sola simulatio confessionis in sollicitatione onus denunciandi parit, *n.* 541.

QUÆRES V.

514 *Mulier non ex compacto, sed vere colore confessionis vocavit in sui domum Confessarium, qui cum accessisset, a muliere provocatur, habuit rem cum illa: An denunciandus?*

REsp. esse denunciandum. Tancredi *cit. q. 19.* quia vere habuit inhonesta cum muliere prætextu confessionis.

QUÆRES VI.

515 *Confessarius Regularis ad facilius obtinendam a suo Superiore licentiam exeundi, fingit sibi oportere exire a Monasterio ad audiendam confessionem sue pænitentis infirme, quam tamen non vult audire, sed inducere ad inhonesta, idque in effectu accidit. An denunciandus?*

REsp. Non esse denunciandum, Bord. *n.* 58. quia si esset denunciandus, maxime ex prætextu, vel ex simulatione confessionis. Non ex prætextu; nam prætextus est color confessionis cum ipsa pœnitente, non cum tertia persona. Nec ex simulatione; quia simulatio attenditur respectu loci, non respectu tertiæ personæ; fit enim per ipsum factum confessionis in actu secundo simulatum in loco: in casu autem solum fingitur Superiori futura confessio: *v. n.* 513.

QUÆRES VII.

516 *Mulier vocavit in sui domum Confessarium non confessionis, sed solum consilii causa; quo dato Confessarius ab ea inhonesta quæsivit: at quia illa respondit, se nolle assentiri ob verecundiam, quam habet in confitendo peccata carnis, Confessarius subjunxit, se ejus confessionem exceptuum quando ei placuerit. An sit denunciandus?*

REspond. Non esse denunciandum, Lupus *de Inquis. part. 1. lib. 3. diff. 7.* & Bord. *cit. num. 41.* Ratio est, quia in hoc casu nulla adest conditio ad onus denunciationis a Pontificibus requisita. Ostenditur discurrendo per singula. Hæc, inquam, sollicitatio ad inhonesta non fuit in actu confessionis, ut constat. Non immediate ante; quia mulier non accessit pro confessione. Nor immediate post; quia ejus confessionem non exceperat, & quando postea excepit, eam absque ulla sollicitatione dimisit: Non in confessionario, aut simulando confessionem, ut patet. Non occasione confessionis; quia sollicitationem non præcessit invitatio ad confessionem. Nec denuo ex prætextu confessionis; quia nullum præcessit velamen confessionis. Et cum non sit alia conditio, quæ onus denunciandi Confessarium sollicitantem pariat, sequitur, quod talis confessarius non sit denunciandus.

Non obstat autem, quod consensus mulieris ad turpia dependeat postea a confessione, qua non præmissa, cum Confessarius non obtineret. Quoniam licet consensus mulieris a confessione dependeat, non sic sollicitatio. Bulla vero solum loquitur, & disponit de sollicitatione Confessarii, minime de consensu mulieris sollicitatæ.

517 Ex his colliges, capita denunciationis ex vi sollicitationis singillatim sufficientia ad onus denunciandi esse septem. 1. Actus confessionis, 2. Immediate ante. 3. Immediate post. 4. Occasio confessionis. 5. Prætextus confessionis. 6. Confessionarium. 7. Simulatio confessionis.

QUÆRES VIII.

518 *Mulier accessit ad Confessionarium dicens se velle sequenti die confiteri; Confessarius autem non sequenti die, quando hæc pro confessione accedere debet, sed tunc eam sollicitat extra Confessionarium, nec Confessionem simulans: An sit denunciandus?*

NOn esse denunciandum, tenent Leander *cit. q. 20.* Castropal. *tom. 1. tract. 4. disp. 9. punct. 8. nu. 4.* Sancius, & Trullench. apud Leandrum; quia tunc sollicitatio non est proxima confessioni faciendæ, sed est proxima conventioni de illa agenda. Idem tenet Tancred. *tom. 4. tract. 1. de Pænit. qu. 16.* qui solum dicit esse denunciandum, si mulier dicat se velle non eras, sed statim confiteri, & Confessarius dissuadeat, & inhonesta tractet, &c. *v. n.* 507.

519 Ego tamen puto esse denunciandum ratione illius particulæ, *occasione confessionis*: quia ex invitatione ad Confessionem sequenti die faciendam sumpsit Confessarius occasionem, & opportunitatem sollicitandi. Unde licet sollicitatio non sit proxima confessioni, est proxima petitioni confessionis. Item quamvis invitatio, & occasio confessionis non sit proxima confessioni physice, & quoad tempus, est illi proxima moraliter, & quoad ordinem ex intentione ipsius mulieris, quæ talem petitionem per se ordinavit ad confessionem sequenti die faciendam: ex quo fit, quod ejus petitio hodie facta, censetur moraliter cum confessione crastina conjuncta, non minus quam volitio efficax occidendi eras inimicum est moraliter cum crastino homicidio conjuncta; ex quo fit; quod quando in confessione exprimitur homicidium, non sit talis volitio exprimenda; non alia ratione, nisi quia hæc volitio hesterna non est moraliter interrupta ab hodierno homicidio.

Ra-

Ratio igitur ad oppositum, quod sollicitatio non sit proxima confessioni faciendæ, solum probat, quod Confessarius non sit denunciandus ex vi aliarum particularum; *Immediate ante, vel post*; non probat autem, quod non sit denunciandus ex vi hujus particulæ: *occasione confessionis*. Post hæc scripta inveni pro mea sententia Bordon. *in Man. consulo. sect. 25. n.* 33.

Hæc mea decisio corroboratur ex primo casu *n.* 510. ubi nulla est in re confessio, & sollicitatio distat per diem ab invitatione ad confessionem, & tamen Confessarium sollicitantem denunciandum esse diximus.

QUÆRES IX.

520 *Mulier accessit ad Confessarium, ut statim confiteretur; Confessarius autem eam dissuasit ex mala intentione, ut postea illam provocaret ad inhonesta, at tunc nihil dixit, nec per aliquod signum pravam intentionem ostendit; sed recedente muliere accessit ad ejus domum, & ibi, aut in itinere, seu in Ecclesia sollicitavit: An sit denunciandus?*

VIdetur, quod sit denunciandus, quia talis sollicitatio est facta occasione confessionis, & incepta immediate post petitionem confessionis per ipsum actum dissuasionis, qui suit inhonestus, utpote factus animo postea provocandi ad inhonesta; actus enim specificatur a fine: & solum non videtur denunciandus, quando ex circumstantiis constaret, quod dissuasio non fuerit facta in malum finem, licet postea per accidens sequeretur tractatus inhonestus, uti supra, in via, &c.

Resp. Negative. Tancred. *tom. 4. tr. 1. de Pænit. disp. 7. quæst. 16. pag. 126.* ubi dicit, hanc esse sententiam communem. Ratio est, quia supposita ea mala intentione, Confessarius melius, seu minus malum facit dissuadendo mulieri Confessionem, & ab ea se evimendo, quam eam excipiendo: nam sic liberatur a sacrilegio, quod incurreret ministrando in peccato mortali; sed si Confessionem excepisset, provocando postea in itinere, &c. non esset sollicitator in Confessione, nec occasione Confessionis, ac proinde non esset denunciandus, ut diximus *in n.* 503. ita a fortiori in hoc casu.

Præterea dissuasio illa, si attente consideretur, non est inhonesta, quia ejus statu non est provocatio futura, sed vitatio sacrilegii, & periculi sollicitandi in Confessione, stante intentione postea mulierem provocandi; quia finis est in se bonus, & solum concomitanter se habet ad intentionem postea provocandi. Simili ratione dicimus in *tom. 1. de voto*, esse honestum, & tenere votum, quando voves eleemosynam, si non capiaris in furto, si obtineas prolem ex adulterio, quod intendis; quia tunc finis voti est salus, & proles, quæ sunt in se bona; furtum vero, aut adulterium non est finis, aut effectus a voto intentus, sed solum concomitanter se habet.

Similiter ob eamdem rationem, si Petrus tentatus a Virgine ad rem, nolens fornicationem, & volens vitare periculum, quod inde imminet, fornicationem dissuadeat, intendens illam ad sola oscula provocare, talis dissuasio inhonesta non esset, licet conjuncta cum intentione mala osculorum, quia solum concomitanter ad illam se haberet.

Tum quia talis dissuasio materialiter, & per accidens se habet ad provocationem mulieris; nam Confessarius, etiam si ejus confessionem excipiret, posset postea in itinere, &c. eam provocare, absque eo quod esset denunciandus: *v. n.* 503. & 504.

Cum igitur talis dissuasio Confessionis non habeat pro suo fine provocationem ad inhonesta postea faciendam, nec sit effectus, aut medium intentionis illius, sed solum concomitanter se habeat, non videtur inhonestatem contrahere, nec esse casus denunciationis.

Talis tamen esset, si dissuasioni Confessionis statim post petitionem factæ Confessarius immediate subjungeret aliqua verba, aut signa cum futura provocatione connexa, & ad illam ordinata, v. gr. si diceret mulieri: *Non cures modo confessionem, quia prius habeo tecum loqui*: aut aliquod signum adderet pravam intentionem indicans, de quibus *n.* 498. & *a n.* 554. *ad* 574. tunc quidem esset casus denunciationis, quia provocatio futura esset incepta per illa verba, aut signa immediate post confessionis petitionem, juxta *dicta n.* 506. 507. 511. & 570.

QUÆRES X.

521 *Mulier accessit ad Confessarium ficte dicens se velle confiteri: Confessarius autem Confessionem dissuasit, & statim tractavit inhonesta. An denunciandus?*

REsp. Esse denunciandum, Tancr. *cit. qu.* 19. quia Confessarius nesciens fictionem mulieris, vere ex parte sui tractavit inhonesta occasione confessionis.

CAPUT VIII.

De septima Clausula: *Sive extra occasionem confessionis in Confessionario.*

QUÆRES I.

522 *Confessarius extra confessionem, nec simulans confessionem, in Confessionario sedens sollicitavit mulierem pariter ante Confessionarium stantem, aut sedentem. An sit denunciandus?*

NEgant esse denunciandum Leander *cit. quæst.* 30. & apud ipsum Freiras, Fagundez, Sousa, Castropal. Lezana, Sancius, Hurtado, Bossius, Donatus *tom. 3. tr. 13. qu.* 53. & alii, quorum ratio est solutio fundamenti oppositi. Nimirum quia Greg. XV. per suam Bullam universalem editam 30. Aug. 1622. Decretum Pauli V. declaravit, mitigavit, aut restrinxit ad terminos simulationis, per illa verba: *Sive extra occasionem confessionis in Confessionario, aut in loco quocumque, ubi confessiones audiuntur, simulantes ibidem confessiones audire*. Ubi Pontifex comprehendit casum nostrum, sed illi addit simulationem; cum igitur in casu non sit simulatio, esto habeatur sollicitatio in Confessionario, habetur sacrilegium, sed non casus denunciationis.

Respond. Eum esse denunciandum, Diana *part. 1. tr. 4. res.* 18. *par. 4. tr. 5 res.* 38. Bordon. *in sacro Trib. c. 23. n.* 6 Etcobar, Trullench. apud Leandrum *cit.* Resolutio expresse habetur in Decreto Pauli V. ut sequitur.

523 Feria 5. die 10. Julii 1614.

IN *Generali Congreg. S. Rom. & Universf. Inquisit. habita in Palatio Apostol. coram Sanctiss. D. N. D. Paulo Divina Providentia Papa V. &c. facta relatione, quod multi Confessarii tractant cum mulieribus in Confessionali, extra occasionem confessionis de rebus inhonestis; SS. decrevit, ut contra hujusmodi Confessarios procedatur in Sancto Officio.*

Falsum autem est, quod Greg. XV. prædictum Decretum restrinxerit ad terminos simulationis. 1. Quia Pontifices in materia sollicitationis semper dilatavere, non restrinxere onus denunciationis, ut constat *ex numer.* 482. & præsertim Gregor. qui per aliatas particulas; *Sive extra occasionem confessionis in Confessionario*, extresse confirmat Decr. Pauli V. 2. Quia his verbis: *Sive extra occasionem confessionis in Confessionario, aut in loco quocumque ubi confessiones audiuntur, simulantes ibidem confessiones audire*: particula *aut*, cum sit disjunctiva, distinguit, & disjungit casus; ex quo fit, quod sicut particulæ posteriores non possunt conjungi cum prioribus, neque ly *simulantes*, cum sit terminus restrictivus posteriorum, potest conjungi cum prioribus. Unde per priores particulas habet respectum ad injuriam loci, utpote ad Tribunal ordinarium Sacramentalis judicii, non ad confessionem; nam expresse confessionem excludit per particulas: *Extra occasionem confessionis*, & ideo non requirit simulationem. Per posteriores vero particulas habet præsertim res-

pec-

pectum, non ad locum, sed ad confessionem, & ad ejus injuriam, & ideo requirit simulationem, ut terminum restrictivum particulæ: *Aut in loco quocumque.* Alioquin omnia peccata carnis a Confessario commissa, aut tentata, essent denuncianda, quia in aliquo loco committuntur, aut attentantur. Et hic est germanus sensus Bullæ Gregor.

QUÆRES II.

524 *Mulier volebat quoddam suum familiare negotium Confessario extra Confessionarium communicare, ille autem pravum habens animum, ut liberius ageret, eam duxit ad Confessionarium, & ibi confessionem non simulans, eam sollicitavit. An sit denunciandus?*

REspond. Affirmative. Constat ex priori casu.

QUÆRES III.

525 *Confessarius, dum audiebat confessionem unius mulieris, ea non advertente, fecit signa inhonesta alteri ante conspectum existenti. An denunciandus?*

REspond. cum distinctione: Si mulier, cui fuerint facta signa, existebat ante conspectum Confessarii expectans confessionem, uti regulariter mulieres expectantes extare solent, quod faciliter ex circumstantiis dignoscitur, est denunciandus ut sollicitator occasione confessionis, quia illa expectatio est virtualis petitio confessionis.

Si vero non existebat ibi expectans confessionem, sed casu, aut alio fine; tunc, si signa fecit in Confessionario, est denunciandus uti sollicitator in Confessionario, *juxta dicta a n.* 522.

Si autem non in Confessionario, sed in alio loco, non est denunciandus: quia respectu ad talem mulierem, nullo pacto potest habere locum simulatio, aut respectus confessionis, quæ sunt alia capita denunciationis. Et solum tunc esset denunciandus, si illa una mulier, cujus confessionem audiebat, signa alteri facta peccepisset. Tunc quidem esset denunciandus ut violator quartæ Clausulæ: *Sive inter se, sive cum aliis quomodolibet perpetranda.*

CAPUT IX.

De octava Clausula: *Aut in loco quocumque, ubi confessiones Sacramentales audiuntur, seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessionem audire.*

526 REcte Bordon. *citat. num.* 13. advertit Bullam Gregor. tria loca distinguere, ubi confessiones audiantur. Primus est Confessionale ordinarium, quod confici solet ex ligno, habens laminam ferream cum foraminibus parvis, quodque in Ecclesia collocatur. Qui locus est expressus per priorem particulam: *In Confessionario.*

527 Secundus est locus quicumque ab illo distinctus, ubi confessiones audiuntur: tales sunt in domibus Religiosis Cellulæ quædam in primo Claustro, aut in Sacristia; hic secundus locus exprimitur per particulas: *Aut in loco quocumque, ubi confessiones Sacramentales audiuntur.* In aliquibus autem ex præmissis cellulis non sunt nudæ sedes, aut scamna, sed adaptatam video tabulam cum lamina ferrea minutim perforata, ad unum latus cujus est sedes pro Confessario, ad alterum genuflexorium pro pœnitente, tabulam sic aptatam dico spectare ad locum primi generis, ac proinde comprehendi sub particulis prioribus de *numer.* 522. quia habet formam Tribunalis ordinarii Sacramentalis judicii, & pro tali effectu specialiter, ac præcise constructum; unde Confessarius, qui ibi extra occasionem confessionis, nec confessionem simulans, adolescentem sollicitaret, denunciandus esset juxta ibidem dicta.

528 Tertius locus est ille, quem Confessarius ex sui placito pro eo tempore, quo confessionem excipit, eligit. Hic potest esse in scamno Ecclesiæ, in foro, in domo, in agro, in monte, & ubique genuflexoria in sacristiis pro preparatione Sacerdotum ad Missam, & pro gratiarum actione destinari solita, ad locum secundi, aut tertii generis spectare non dubito, quando in eis confessiones audiuntur. Hic tertius locus exprimitur his particulis: *Seu ad confessionem audiendam electo.* Per has ergo particulas non exprimitur locus primi generis, nempe Confessionarium ordinarium, quia leges non patiuntur clausulam superfluam, aut quæ cum alia confundatur: Gloss. *in leg. Quod meum*, Bordon. *citat. n.* 44.

529 Hic me cohibere non possum, ne acriter reprehendam Confessarios illos, quos, meo justo abominationis odio, tam præexcellens ministerium etiam erga mulieres exercere inspicio in scamnis Ecclesiæ, in Capellarum gradibus sedentes, uti neglectæ muliercula, ac indiscriminatim in aliis despectis locis. Erubescant, & verecantur dignitatis, qua insigniuntur, & muneris, quo funguntur, sint memores: sunt sacri animæ judices, judices temporales corporis intucantur. Invigilent Superiores, & hujusmodi contemptibiles haud patiantur; sed a confessionibus, quas imprudenter excipiunt, ut suspendant, moneo.

In locis ergo secundi, & tertii generis, ut in sollicitatione habeatur onus, & casus denunciationis, requiritur confessio, *ut in c.* 6. vel simulatio confessionis; non sic in loco primi generis, *ut in c.* 8.

QUÆRES I.

530 *Confessarius quidam Monialium extra occasionem confessionis, nec confessionem simulans, sedens tamen ad cratem, ubi solent Monialium confessiones audiri, sollicitavit Monialem illicitos, ac inhonestos sermones habenda: An sit denunciandus?*

531 SAncius *disput.* 11. prope finem apud Bordon. *citat. num.* 45. tener, non esse denunciandum, quia ille est locus communis, & indifferens: qui tamen definitur pro eo die, quo deputatur pro confessionario, & eo die sollicitationem ab eo factam esse casum denunciationis.

532 Pro resolutione tamen est necessaria distinctio. Crates enim Monialium sunt duplicis modi: primi modi sunt crates per se destinatæ ad loquendum, quæ dicuntur locutoria: & extare solent, nedum extra Ecclesiam in parlatorio communi, verum etiam in ipsa Ecclesia. Secundi modi sunt crates per se, & specialiter deputatæ ad confessiones a cratibus in eadem Ecclesia ad loquendum destinatis distinctæ, quæque in nonnullis Monasteriis solent esse confectæ laminis perforatis minutim, uti confessionariorum laminæ.

533 Resp. Præfatum Confessarium Monialium, si inhonestos sermones, aut tractatus habuit cum Moniali in crate primi modi, non esse denunciandum; bene vero, si in crate secundi modi. Ratio primi est, quia crates primi modi est indifferens ad loquendum, vel ad confessionem audiendam: immo est per se ordinata ad loquendum, adeoque spectat ad locum tertii, aut ad summum secundi generis, uti ad hoc ut sollicitatio onus denunciationis pariat, requiritur confessio, aut simulatio confessionis, quæ non habetur in casu.

534 Ratio secundi est, quia crates secundi modi non est indifferens, sed per se, ac specialiter deputata ad confessiones, & solet esse constructa modo speciali a cæteris distincto, hinc habet rationem veri Tribunalis ordinarii Sacramentalis judicii, & loci primi generis

neris comprehensi sub prioribus particulis Bullæ Greg. *Sive extra occasionem confessionis in Confessionario.* Quod maxime suadetur, quia Abbatissæ, & Superiores reprehendere solent Moniales, quæ in locis illis familiares discursus distinctos ab eis, qui ad confessionem, aut spiritualem animæ instructionem pertinent, cum exteris audent habere; cum autem sollicitatio in locis primi generis, ut onus denunciationis pariat, non requirat confessionem, aut simulationem confessionis; sequitur, quod præfatus Confessarius sollicitando, seu inhonestos sermones, aut tractatus habendo in cratibus secundi modi, sit denunciandus.

535 Si vero detur casus, quod in aliqua Monialium Ecclesia non sit nisi una crates communis, tam ad confessiones, quam ad loquendum, tunc posset habere locum placitum Patris Sancii, quatenus esset locus indifferens ad utrumlibet.

536 Hic locuti sumus de Confessario Monialium, unde non est sermo de Sacerdote approbato pro fœcularibus, non approbato tamen pro Monialibus, quia hic non est Confessarius pro Monialibus, unde sicut Sacerdos non approbatus pro fœcularibus non comprehenditur in Bulla Gregor. nisi fingat se Confessarium, ita neque Sacerdos approbatus pro fœcularibus, non approbatus pro Monialibus, comprehenditur in Bulla Greg. nisi fingat se confessarium Monialium, *n.* 485. Tanct. *tom.* 4. *tract.* 1. *de Pœnit. qu.* 18. *n.* 489.

QUÆRES II.

537 *Confessarius in scamno sedens excipit plurium confessiones, immediate tamen accessit mulier, non ut confiteretur, sed ut loqueretur cum Confessario, genuflexa igitur est cum allocuta: Confessarius autem non simulans ex parte sui confessionem audire, eam sollicitavit: An sit denunciandus?*

VIdetur, quod sit denunciandus, quia ex Bulla Gregor. sive in confessionario, sive in loco quocumque extra confessionem simuletur confessio, habetur casus denunciationis: ita est præsens casus, quia status fœminæ genuflexæ in loco, ubi immediate sunt Confessiones exceptæ a Confessario, est simulatio Confessionis.

538 Resp. Tamen non esse denunciandum, sequitur a fortiori ex Leandro *tract.* 5. *de Pœnit. disp.* 3. *qu.* 31. cum aliis, qui proponens similem casum in confessionario, ait, non esse casum denunciationis.

Et quamvis *n.* 522. affirmaverim esse casum denunciationis, si contingat in confessionario, nedum genuflexa, sed etiam stante muliere; id nego, si eveniat extra Confessionarium etiam genuflexa muliere, *n.* 504.

Ratio est, quia non habetur simulata confessio; nam illa genuflexio fœminæ ante Confessarium post aliorum confessiones immediate exceptas, est signum indifferens, ac proinde non est sufficiens, ut adstantes intelligant confessionem ibi fieri, quoniam solent mulieres cum Confessario, nedum ante scamnum, sed etiam ante confessionarium, & ibi genuflexæ, loqui, ac negotia pertractare: igitur cum Confessarius ex parte sua non simulet confessionem, ut si manum ad faciem teneret, ut in auscultando confessiones fieri solet, &c. sed potius per signa faciei & manus oppositum ostenderet, genuflexio illa ex parte mulieris est signum indifferens, & insufficiens confessionis.

539 Imo gratis dato, & non concesso, quod allata genuflexio ex parte mulieris sit simulatio confessionis, adhuc non habetur casus denunciationis: quia hoc onus non se extendit ad plus, quam ad verba Bullæ, & legis, quæ comprehendunt præsertim simulationem se tenentem ex parte Confessarii, per illa verba: *Sacerdotes simulantes confessiones audire.*

Confirmatur: potest dari casus, quod Confessarius sollicitans mulierem genuflexam non sit denunciandus, & quod sollicitans mulierem non genuflexam sit denunciandus; igitur genuflexio mulieris est de se indifferens ad onus denunciationis. Assumptum suadetur: nam si Confessarius extra confessionarium, & confessionem, stans, aut sedens sollicitaret fœminam genuflexam, non esset denunciandus: e contra, si extra confessionarium & confessionem in alio loco, applicatus tamen sicut ad audiendam confessionem, sollicitaret fœminam coram ipso sedentem, esset denunciandus: ubi ratio discriminis non est genuflexio, quia non habetur in secundo casu, qui tamen est casus denunciationis; igitur est sola simulatio ex parte Confessarii, quæ habetur in secundo, minime in primo, ac proinde mulieris genuflexio est de se indifferens ad onus denunciationis: *v. n.* 544.

540 Hanc tamen resolutionem omnino regulatam volo cum advertentia *in num.* 545. adducenda, nimirum, quod si genuflexio mulieris non sit pura genuflexio, & talis, qualis haberi communiter solet a mulieribus extra confessionem præcise alloquentibus, sed sit circumstantionata signis, ut adstantes prudenter judicent confessionem audiri, & Confessarius talem genuflexionem permittat; tunc habetur casus simulationis, ac proinde Confessarius sollicitans est denunciandus.

QUÆRES III.

541 *Confessarius, & mulier, ut liberius inhonesta tractarent, convenerunt ambo simulare Confessionem, & sic egerunt. An Confessarius sit denunciandus a muliere?*

NEgat Castropal. *tract.* 4. *disput.* 9. *part.* 8. etiam si id fuerit in confessionario, dicens nemini incumbere obligationem denunciandi, non Sacerdoti, ut constat, neque pœnitenti, alias esset obligatus denunciare seipsum.

Respond. Mulierem omnino teneri denunciare Confessarium, etiam si id contigerit extra confessionarium. Ratio est. 1. Quia talis Confessarius est vere simulans confessionem audire, adeoque comprehensus in Bulla Gregor. 2. Quia si conventio simulationis impediret onus denunciandi, numquam posset dari casus, quod præcisa clausula simulationis pareret onus denunciationis, adeoque esset superflua; nam quando simulatur confessio, certum est, quod id sciat mulier, & consequenter, quod non intendat confessionem. 3. Quia simulatio est ex condicto utrjusque, ut modo patebit. 4. Quia mulier non tenetur exprimere suum consensum, & suam conventionem: *n.* 578.

QUÆRES IV.

542 *Quid importes simulatio confessionis, quæ onus denunciationis parit?*

REspond. cum Bordon. *de Inquisit. cap.* 23. *num.* 43. simulatio confessionis tunc habetur, quando tam Confessarius quam mulier ex condicto, sine intentione confessionis, eam fingunt signis externis sufficientibus, ut adstantes intelligant, ibi hic & nunc confessionem audiri. Unde simulare confessionem est sollicitationem intentam confessione ficta velare.

543 Signa externa simulationis ex parte Confessarii sunt sedere in loco convenienti, benedicere mulierem, manum ante faciem tenere, ut in auscultando confessiones fieri solet, & demum manum supra caput cjus extendere, fingendo illam absolvere. Ex parte autem mulieris signa sunt genuflexio, signum Crucis, percussio pectoris, manuum conjunctio, collocutio humilis cum Confessario, quæ exterius apparet, accusatio peccatorum. Ita Bordon.

544 Dicitur *sub condicto*, quia si unus illorum intendit confessionem, & alter non, & contingat sollicitatio, erit casus denunciationis, non tamen titulo simu-

simulationis, sed alterius tituli ex septem superius expositis, & *num* 517. relatis.

Bordon. *in Man. Consult. sect.* 25. *n.* 52. confirmat, simulationem confessionis, ut confessio ut talis credatur, debere esse mutuam, tam Confessarii, quam pœnitentis, non solum in intentione, sed etiam quoad actum exteriorem sessionis, & genuflexionis; quibus stantibus, a circumstantibus creditur vera confessio, non vero ejus personæ, quæ stans alloquitur Confessarium sedentem in Tribunali; Ita ille.

At Escobar apud ipsum tenet sufficere simulationem ex parte Confessarii tantum; quia Bulla afficit tantum Sacerdotes *simulantes ibidem confessionem audire*, *num.* 540.

545 Illud advertendum volo, quod si mulier ex parte sua confessionem simulet per recensita signa externa sufficientia, ut adstantes judicent confessionem audiri, & Confessarius ex parte sua non det signa opposita, sed signa simulationis mulieris permittat, habetur simulatio ex condicto, sufficiens ad onus denunciationis, si sollicitatio contingat, *num.* 580.

CAPUT X.

De nona Clausula. *Sollicitare, vel provocare tentaverint.*

546 HÆc clausula est satis explicata, *cap.* 4. *a num.* 458.

QUÆRES I.

547 *Confessarius dixit pœnitenti verba quædam provocativa ad inhonesta, pœnitens autem, vel quia distractæ, & applicata ad peccatorum Confessionem, vel quia surdastra, talia verba non audivit, aut non advertit: quod Confessarius dignoscens, ea verba non repetiit, sed est prosecutus Confessionem: eorum vero factum intellexit, & percepit una mulier, quæ in proximo latere reperiebatur. An sit denunciandus?*

NEgat Bordon. *cit. n.* 15. quia, ut pœnitens dicatur sollicitata, debet habere cognitionem verborum, aut signorum sollicitationis, vel provocationis ad inhonesta; non enim persona dicitur sollicitata, quando ad ea non advertit, cum actus sollicitationis suam non habuerit influentiam in personam.

Resp. Esse denunciandum, ut violatorem sequentis clausulæ, quatenus inhonestos sermones cum pœnitente habuit. Tractatus enim, & sermones inhonesti (ut fateur ipse Bordon. *cit. n.* 52.) dupliciter contingere possunt. 1. Sine provocatione. 2. Cum provocatione ad actum inhonestum, sive inter se, sive cum aliis perpetrandum, *juxta num.* 501. & utroque modo est casus denunciationis: in præsenti casu verba illa, licet ex defectu influentiæ non habuerint rationem sermonis inhonesti cum provocatione, habuerunt tamen rationem sermonis inhonesti sine provocatione; quod sufficit, ut casus comprehendatur sub decima clausula; & inde sit denunciationis, *n.* 550. Tum quia de tali Confessario male præsumitur cum aliis pœnitentibus, atque inde habetur finis legis.

QUÆRES II.

548 *Confessarius dixit in Confessione puellæ verba sollicitationis, puella autem simplex, quæ vim verborum ignorabat, nil mali tunc cogitavit, sed post multum temporis marito data cognovit, quod Confessarius inhonesta voluerit, unde petiit ab alio Confessario, an teneretur primum Confessarium denunciare?*

CAsum proponit Bord. *in Man. Consult. sect.* 25. *a num.* 79. & fere habet, ut sequitur:

Respondit unus, non teneri. Alius eam obligatam esse dixit ad denunciandum. Tertius dicit, omnæ delicta tam publica, quam privata, spatio viginti annorum præscribi, de communi Farinac. qu. 10. *n.* 1. *excepta hæresi, quæ nunquam præscribitur, ex eodem n.* 37. *si ergo a die confessionis conjunctæ cum verbis sollicitatoriis, usque ad cognitionem virtutis illorum, transierunt viginti anni, non teneetur denunciare, quia sola hæresis non præscribitur, utique illius suspicio procedens a delicto, quod non est formaliter hæresis.*

549 *Ego dico, puellam ad nihil teneri, quia cum ignoraverit tunc significationem, & vim illorum verborum, sicut tunc non contraxit obligationem denunciandi, quæ supponit notitiam illorum verborum, ita neque deinde contrahit in hoc casu, cum post multum temporis venerit in cognitionem sensus illorum verborum, & sic sollicitatio tunc cognita non potest dici facta immediate ante, vel post confessionem.*

Hæc Bordon. *vid. num.* 611.

CAPUT XI.

De decima Clausula: *Aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, sive tractatus habuerint.*

550 SOb his verbis comprehenduntur etiam sermones inhonesti sine provocatione; nam hæc clausula est distincta a priori: *Sollicitare, vel provocare tentaverint*, & additur cum particula disjunctiva, *aut*, quod nosset esset verum, imo clausula hæc esset superflua, si solum comprehenderet sermones inhonestos cum provocatione, *vid. n.* 528.

QUÆRES I.

551 *Duo Confessarii ita se habuerunt; unus proximæ ad confessionem arte in somnum induxit fœminam, quam sopitam cognovit; alter fœminam, quæ confessionem petiit, non sui arte, sed proprio morbo somno sopitam cognovit. An sint denunciandi?*

552 SAnchius, & Iruliench, apud Leandrum *tr.* 5. *de Pœnitent. disput.* 3. *quæst.* 33. affirmat de primo, negant de secundo; quia ille est vere sollicitator, & provocator, iste vero est tantum fornicator; Bullæ autem sunt editæ, non contra Confessarios fornicantes proxime ad confessionem, sed contra sollicitantes.

553 Respond. Utrumque esse denunciandum. Diana *part.* 10. *tract.* 4. *resolut.* 43. Leander *cit.* Primum, quia vere sollicitavit, non verbo, sed opere fœminam in confessione, aut proxime ad confessionem; dum arte eam tunc ad somnum induxit ad inhonesta. Secundum, quia licet proprie non sollicitavit, seu provocavit; habuit tamen cum ea tractatum inhonestum, non verbo, sed opere, quod est plus; quodque cum sit principalior effectus inhonestus, eodem rigore prohibetur per Bullam Gregor. & licet in neutro casu mulier peccaverit, in utroque casu Confessarius injuriam intulit Sacramento.

QUÆRES II.

554 *An Confessarius pœnitentem de pulchritudine laudans sit denunciandus?*

NEgat Freiras apud Dianam *part.* 4. *tract.* 5. *resol.* 18. qua mulierem de pulchritudine laudare non est sermones inhonestos habere.

Affirmant Diana *cit.* Peyr. Bonac. quia laudatio est graviter peccaminosa, nam est impertinens ad confessionem, & hujusmodi laudibus amantes solent mulieres trahere, & incitare ad amorem; unde non sunt verba honesta.

555 Respond. Cum distinctione: est denunciandus, si nullus appareat finis honestus talis laudis; quia tunc habet locum ratio secundæ sententiæ. Non est denunciandus, si finis honestus appareat: verbi gr. si mulier conquessa sit de adulterio mariti, & Confessarius addat: *Tibi facit injuriam, quæ es juvenis pulchra nimis, rubicunda, &c.* tunc enim verba illa specificantur a fine non turpi, & onus est de sollicitatione ad inhonesta.

Quod si præfata verba laudis proferantur a Confessario sine occasione, est denunciandus, quia tunc sunt impertinentia, & suspecta. Diana *part.* 9. *tract.* 9. *res.* 32. qui in hoc sensu negat in *part.* 4. Idem tenent Tancredi *tom.* 4. *de Pœnit. qu.* 12. & Bordon. *cit. cap.* 23. *qu.* 8. *n.* 59. qui monet proinde mulieres, ut non sint sollicitæ ad denunciandum, quando verba possunt trahi in bonum sensum: sed consulant viros doctos, & timoratos, ne sine causa Confessarios infament, & in dubio se abstineant: ita ille.

Et ego moneo Confessarios, ut a similibus laudibus, licet non ex turpi fine, omnino se abstineant, sintque prudentes, ac vigilantes in verbis, & nullo pacto in hujusmodi angustias se ponant. Nam confessionale non est locus laudandi mulieres, sed reprehendendi.

556 Illud certum est, Confessarium esse denunciandum, si dum audit confessionem servæ, laudet de pulchritudine dominam suam, rogando, ut illi referat, Salelles *Reg.* 152. *n.* 118. quia talis laus excusari non potest, cum tunc non alloquatur cum domina.

QUÆRES III.

Casus duodecim.

557 PRimus Confessarius dixit pœnitenti: *Si essem sæcularis, tecum nuberem.*

2 *Memor esto mei, quia te ex corde diligo.*

3 *Expecta me hodie domi tuæ, quia habeo tecum loqui.*

4 *Hæ tua peccata cadere me fecerunt in pollutionem involuntariam.*

5 Mulieri confiteri volenti dixit: *Nolo te audire in confessione, quia amore tui captus sum, ne tibi, & mihi aliquid mali contingat.*

6 Mulieri in confessione sollicitanti respondit: *Esne hic locus similia loquendi?* seu: *Filia, hic non est locus de hac materia loquendi.*

7 Vel respondit eidem: *Deest ne locus aut tempus hæc loquendi?*

8 Suam concubinam objurgavit ex zelotypia, quod cum alio se immiscuerit.

9 Dixit: *Cur etiam mecum non es humana?*

10 Dixit: *Veniam in domum, & promitte mihi facere, quod voluero.*

11 Mulieri confitenti desiderium libidinosum dixit: *De hoc ages mecum post Confessionem.*

12 Mulieri in confessione sæpius graviter conquerenti de verbis turpibus sibi a quodam juvene dictis, dixit: *quid caput semper obtundis? certe, si alius chartus tibi dixisses, non quæsta esset.* An sint denunciandi?

In his, & similibus casibus, ut hujusmodi actiones factas esse in confessione, aut proxime ad confessionem immediate ante, aut post, vel occasione, aut prætextu confessionis, vel in confessionario, aut cum simulatione confessionis, juxta septem capita denunciationis *ex n.* 517. extra quæ fi contingat, nullo pacto pariunt onus denunciationis: hoc præmisso,

558 Ad primum, & secundum, negat Bordon. *n.* 54. quia verba non important peccatum mortale, & solum explicant pudicum affectum qui reperitur inter conjuges.

Resp. Utrumque esse denunciandum, Diana *part.* 6. *tract.* 9. *resol.* 32. quia præfata verba sine aliqua occasione in confessione dicta, sunt impertinentia ad confessionem, & excitativa ad venerem, ac proinde inhonesta, non minus quam verba laudis sine aliqua occasione dicta *ex num.* 556.

559 Ad 3. Resolutio pender ex exitu tractatus in domo; nam si tractatus est inhonestus juxta dicta *in n.* 506. Confessarius est denunciandus, quia sollicitatio, licet fuit facta in domo post confessionem, dicitur tamen moraliter facta in confessione, quatenus est moraliter conjuncta cum verbis habitis in confessione, per se ordinatis ad tractandum inhonestum in domo: *nam animus ex facto etiam nullo, & sola attentatione declaratur, l. legatum, §. fin. ff. de alim. legat. & factum alicujus ipsum judicat, l. cum probatio, ff. probat.* Bord. *in Man. Consult. sect.* 25. *n.* 562.

560 Ad 4. Respond. Esse denunciandum, Bordon. *n.* 54. quia ille est sermo valde mentem pœnitentis conturbans in ordine venereo, ac proinde inhonestus; & multo magis, si aperiat delectationem, aut pollutionem voluntariam intra confessionem habitam, non est autem denunciandus, si id aperiat mulieri extra confessionem, quia non habentur capita relata *n.* 557. Leander *tract.* 5. *de Pœnit. disp.* 13. *qu.* 14.

561 Ad 5. Negat Bordon. *n.* 55. quia per ea verba potius colligitur detestatio sollicitationis ob malum, quod sequeretur.

Resp. Tamen esse denunciandum, Trimarchus *disp.* 3. *sect.* 3. *n.* 33. *de sollicit.* quia per illa verba fit ostensio amoris venerei, & illa diffuasio est vera inductio, & provocatio ad inhonesta callide palliata timore mali.

562 Ad 6. Resp. Non esse denunciandum; nec esse casum sollicitationis, quia per verba illa Confessarius præcise diffuadet mulierem a malo, & ei declarat reverentiam debitam loco.

563 Ad 7. Resp. Esse denunciandum; quia verba illa clare suggerunt locum, & tempus mulieri, quo tractatum inhonestum habeat; adeoque sunt inhonesta.

564 Ad 8. Resp. Cum distinctione; vel objurgatio est talis, ut judicio prudenti non faciat dignoscere, quod procedat ex zelotypia: talis est, si sit modesta & pura reprehensio medicinalis peccati, qua regulariter Confessarii timorati & prudentes uti solent; & tunc non est denunciandus, quia reprehendere peccata carnis est virtuosum; nec est novum, quod Sacerdos inhonestus, & perditus dum gerit rem peccatoris, sit tamen honestus, & vigilans, dum subit munus Ministri Christi. Neque obstat, si Confessarius revera moveatur ex zelotypia, quia cum signa, & verba externa reprehensionis honestæ (ut supponimus) non faciant illam dignoscere, erit tantum zelotypia interna, & oneri denunciationis.

Vel objurgatio est talis, ut judicio prudenti faciat dignoscere, quod procedat ex zelotypia; talis est, si excedat limites modestæ reprehensionis peccati: talis, inquam, est si mulier confessa est peccata carnis commissa, tam cum alio, quam cum ipso Confessario, & Confessarius eam objurgat solum de commissis cum alio. Aut reprehensio est ita ardens, ut addat minas, injurias, vel alia signa, & verba, quæ zelotypiam ostendant: & tunc est denunciandus, quia talis actio est provocativa ad lasciviam, aut saltem est signum ostensivum amoris lascivi.

Nec aliud (si attente considerentur) intendunt Leander *citat. qu.* 16. dum affirmat, & Freiras, apud Dianam *part.* 4. *tract.* 5. *res.* 43. dum negat esse denunciandum, & Tancr. *infra qu.* 22. dum ait, non censeri loqui turpia, nec sollicitare, nisi addat alia verba, v. g. *Es me non vis*, aut quid simile.

565 Ad 9. 10. & 11. Respond. Esse denunciandum, Tancr. *tom.* 4. *tract.* 1. *de Pœnit. qu.* 17. quia sunt verba ostensiva intentionis inhonestæ.

566 Ad 12. Resp. Tanct. *cit. qu.* 22. quod Confessarius sit imprudens revocando in memoriam alterius amorem, at non denunciandus: illa verba nec sunt turpia, nec excitativa ad peccandum cum alio, sed de se objurgativa nimiæ affectionis mulieris.